Overweging 15 maart 2026

Evangelie volgens Johannes 9,1-41

In het voorbijgaan zag Jezus een man die blind was van zijn geboorte af. Zijn leerlingen vroegen Hem: “Rabbi, wie heeft gezondigd, hijzelf of zijn ouders, dat hij blind geboren werd?” Jezus antwoordde: “Noch hij noch zijn ouders hebben gezondigd, maar de werken Gods moeten in hem openbaar worden. Wij moeten de werken van Hem die Mij gezonden heeft, verrichten zolang het dag is. Er komt een nacht en dan kan niemand werken. Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht van de wereld.” Toen Hij dit gezegd had, spuwde Hij op de grond, maakte met het speeksel slijk, bestreek daarmee de ogen van de man en zei tot hem: “Ga u wassen in de vijver van de Siloam”. Hij ging er naar toe, waste zich en kwam er ziende vandaan. Zijn buren nu en degenen die hem vroeger hadden zien bedelen, zeiden: “Is dat niet de man, die zat te bedelen?” Sommigen zeiden: “Inderdaad, hij is het.” Anderen: “Neen, hij lijkt alleen maar op hem.” Hijzelf zei: “Ik ben het.” Men bracht de man die blind geweest was bij de Farizeeën; de dag waarop Jezus zijn ogen had geopend, was namelijk een sabbat. De Farizeeën vroegen hem, hoe hij het gezicht herkregen had. Hij zei hun: “Hij deed slijk op mijn ogen, ik waste mij en ik zie.” Toen zeiden sommige Farizeeën: “Die man komt niet van God, want Hij onderhoudt de sabbat niet.” Anderen zeiden: “Hoe zou een zondig mens zulke tekenen kunnen doen?” Zo was er verdeeldheid onder hen. Zij richtten zich opnieuw tot de blinde en vroegen: “Wat zegt gijzelf van Hem, daar Hij u toch de ogen geopend heeft?” Hij antwoordde: “Het is een profeet.” De Joden wilden niet van hem aannemen, dat hij blind was geweest en het gezicht herkregen had, eer zij de ouders van de genezene hadden laten komen. Zij stelden hun toen de vraag: “Is dit uw zoon, die volgens uw zeggen blind geboren is? Hoe kan hij dan nu zien?” Zijn ouders antwoordden: “Wij weten, dat dit onze zoon is en dat hij blind is geboren, maar hoe hij nu zien kan, weten wij niet; of wie zijn ogen geopend heeft, wij weten het niet. Vraag het hemzelf.” Voor de tweede maal riepen zij de man die blind was geweest bij zich en zeiden hem: “Geef eer aan God. Wij weten dat die man een zondaar is.” Hij echter antwoordde: “Of Hij een zondaar is, weet ik niet, Een ding weet ik wel: dat ik blind was en nu zie.” Daarop vroegen zij hem wederom: “Wat heeft Hij met u gedaan? Hoe heeft Hij uw ogen geopend?” Hij antwoordde: “Dat heb ik al verteld, maar gij hebt niet geluisterd. Waarom wilt gij het opnieuw horen. Wilt gij ook soms leerlingen van Hem worden?” Toen zeiden zij smalend tot hem: “Jij bent een leerling van die man, wij zijn leerlingen van Mozes. Wij weten dat God tot Mozes gesproken heeft maar van deze weten wij niet waar Hij vandaan is.” De man gaf hun ten antwoord: “Dit is toch wel wonderlijk, dat gij niet weet vanwaar Hij is; en Hij heeft mij nog wel de ogen geopend. Wij weten dat God niet naar zondaars luistert, maar als iemand godvrezend is en zijn wil doet, dan luistert Hij naar zo iemand. Nooit in der eeuwigheid heeft men gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend. Als deze man niet van God kwam, had Hij zoiets nooit kunnen doen.” Zij voegden hem toe: “In zonden ben je geboren, zo groot als je bent, en jij wilt ons de les lezen?” Toen wierpen ze hem buiten. Jezus vernam dat men hem buiten geworpen had en toen Hij hem aantrof, zei Hij: “Gelooft ge in de Mensenzoon?” Hij antwoordde: “Wie is dat, Heer? Dan zal ik in Hem geloven.” Jezus zei hem: “Gij ziet Hem, het is Degene, die met u spreekt.” Toen zei hij: “Ik geloof, Heer.” En hij wierp

zich voor Hem neer. En Jezus sprak: “Tot een oordeel ben Ik in deze wereld gekomen, opdat de niet-zienden zouden zien en de zienden blind worden.” Enkele Farizeeën die bij Hem stonden, hoorden dit en zeiden tot Hem: “Zijn ook wij soms blind?” Jezus antwoordde: “Als gij blind zoudt zijn, zoudt gij geen zonde hebben, maar nu gij zegt: wij zien, blijft uw zonde.”

Als je iets verkeerds doet omdat je niet beter weet, dan is dat geen zonde. Jezus bedoelt daarmee niet dat je maar beter blind door het leven kunt gaan en niet beter weten. Hij bedoelt: let op, als je denkt en zegt te zien, en je hebt het dan bij het verkeerde eind, ten koste van anderen, dan wordt dat je als zonde aangerekend.

Elke zaterdagmiddag staan mensen een uurtje op het Pancratiusplein met een spandoek waarop staat: ‘medemenselijkheid’. Sommige voorbijgangers vinden dat een nietszeggende kreet. Medemenselijkheid, wat zegt dat nou, daar is toch iedereen vóór?
Anderen snappen het meteen: je mag ‘voor de Palestijnen in Gaza zijn, of ‘voor Israël’, of ‘voor het klimaat’ of ‘tegen ICE’, of ‘tegen Trump’, of ‘geen illegaal is strafbaar’, voor mijn part voor een strenger asielbeleid. Maar doe het met menselijkheid. Meet met de maat van ons feilbare en kwetsbare mens-zijn.

Over bijna alle mensen kun je wel iets goeds zeggen. Zelfs over iemand die je eigenlijk niet kent en van wie je nauwelijks iets weet. Tenminste als je een beetje je best doet. Met een beetje goede wil. Ik dacht laatst bij mezelf: over Trump kan ik helemaal niets goeds bedenken. Zegt dat iets over Trump of zegt het iets over mij? De helft van de Amerikanen stemt op Trump, en ik denk dat de meesten van die stemmers zullen zeggen dat ze hun redenen hebben om op Trump te stemmen maar dat ze niet alles goedkeuren wat hij zegt en doet. Wie heeft dan meer oog voor de mens: ik of de mensen die op Trump stemmen?
Ik bedoel maar: ook ik ben het slachtoffer van de polarisatie in onze samenleving en doe daaraan mee, zonder het te merken.
Daar sta ik dan bij het spandoek met menselijkheid. Ben ik ziende blind?

Vastenactie bestaat 65 jaar. Dat is een heel stuk jonger dan de meesten van ons hier. Maar oud genoeg om niet met alle modes en hypes van onze tijd mee te waaien. Dit jaar staat Vastenactie in het teken van de werken van barmhartigheid. Klinkt behoorlijk ouderwets. Erg katholiek. Is dat nog van deze tijd?
Maar werken van barmhartigheid, dat is hetzelfde als wat op ons spandoek staat: menselijkheid. Heel actueel vandaag. Zie de mens, in tijden van polarisatie, van wederzijds onbegrip en woede en haat. Zie de mens, in Israël en Gaza, in de illegaal en in de vluchtelingen op de bootjes in de Middellandse Zee en ja, ook in Epstein en in Trump. Demonstreer voor of tegen wat je maar wilt. Maar doe het met oog voor de mens.

Pas op dat je niet denkt te zien terwijl je blind bent, zegt Jezus. In Pando zien ze misschien beter dan wij hier in Nederland.
Geef daarom, als u iets missen kunt, voor de gevangenen, de zieken, de gehandicapte kinderen, de straatkinderen, ver weg in Bolivia, midden in de Amazone.